

РЕШЕНИЕ

№ 2101

гр. София, 21.04.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 28.02.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Светлана Димитрова

ЧЛЕНОВЕ: Радина Карамфилова-Десподска

Ванина Колева

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **1029** по описа за **2020** година докладвано от съдия Светлана Димитрова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.285, ал.1, изр.2 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, във вр. с глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на Е. Д. М. срещу Решение № 3649 от 01.06.2018 г., постановено по адм. дело № 11861 от 2017 г. по описа на Административен съд София - град, I отделение, 10 състав.

С обжалваното решение е отхвърлен като неоснователен предявения от Е. Д. М. срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията"/ГДИН/ иск за обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в душевен и физически дискомфорт, стрес, депресия, унижения и често влошаване на общото му здравословно състояние, предизвикани както от лошите, нечовешки условия за живот в килиите на Затвора [населено място], така и от постоянното бездействие на длъжностните лица и служители на затвора, които не са предприели съответните мерки за подобряване на условията на живот и спазването на законоустановените изисквания, за периода 18.11.2016 г. - 25.10.2017 г., в размер на 10 000 лева, ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба –25.10.2017г., до окончателното изплащане на дължимото обезщетение .

В касационната жалба са въведени оплаквания за неправилност на решението като постановено в нарушение на материалния закон – касационно основание по чл.209,

ал.3 от АПК.Касаторът поддържа, че са налице предпоставките от фактическия състав на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ и чл.284, ал.1 от ЗИНЗС за ангажиране отговорността на ГДИН. Искането до съда е за отмяна на решението и постановяване на решение по същество, с което предявения срещу ГДИН да се уважи и да се присъди претендираното обезщетение. В съдебно заседание пред Административен съд София-град, касаторът се явява лично и с назначен от съда процесуален представител.адв. И.Ю.. Не претендира разноски.

Ответникът, чрез процесуалния си представител в писмен отговор и становище по същество отрича основателността на жалбата , като счита решението за правилно и законосъобразно. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Според участващия в производството по делото прокурор от Софийска градска прокуратура касационната жалба е неоснователна.

Съдът, като провери служебно на основание чл.218, ал.2 от АПК, съответствието на решението със съществените процесуални правила и материалния закон, намира за установено следното:

Касационната жалба е допустима. Подадена е в срока по чл.211 АПК от надлежна страна, за която съдебният акт е неблагоприятен.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

Производството пред АССГ е образувано по предявения от Е. Д. М. иск с правно основание чл.284 ЗИНЗС вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди от преживяно унижително и недостойно отношение вследствие нарушения на чл.3 от ЗИНЗС, в размер на 10 000 лв., за периода 18.11.2016 г. - 25.10.2017 г.

С оглед обстоятелствата, изложени в исковата молба, становищата и исканията на страните в хода на делото, след приложението на чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС, съдът е събрал относимите към предмета на спора доказателства. Със събирането им решаващият съд е изяснил фактическата обстановка, като въз основа на установените по делото факти, при обсъждане доводите на страните е направил своите правни изводи.

С решението си по делото административният съд е отхвърлил предявения от М. иск като неоснователен. За да постанови този резултат, съдът е приел, че по делото не са установени незаконосъобразни действия или бездействия на затворническата администрация в исковия период, от които да произтичат твърдените за причинени неимуществени вреди. Искът е разгледан от първоинстанционния съд и в контекста на обособената по своята специфика група от дела, заведени пред българските съдилища, а впоследствие и пред ЕСПЧ, от лица, лишени от свобода, които изтърпяват наказанието си в условия, неотговарящи на стандартите, установени от Съвета на Европа, определени сами по себе си, поради наличие на конкретни и ясни параметри, като условия, нарушаващи забраната за нечовешко и унижително отношение – чл. 3 ЕКПЧ. В тази връзка съдът обосновава и разгледал приложимата практика на ЕСПЧ - пилотното решение по делото Н. и др. срещу България, в което Европейският съд е дал генерални мерки за преодоляване на проблемите на условията в затворите, нарушаващи забраната по чл. 3 ЕКПЧ. В решението Н. ясно се сочи по какъв начин следва да се прилага българският закон, предоставящ компенсаторно средство, а именно ЗОДОВ, за да може да изпълни изискването за ефективно вътрешноправно компенсаторно средство за защита от нарушаване на чл. 3. Видно от мотивите на съдебния акт, съдът е приложил изцяло стандартите на ЕСПЧ, вкл. и от делото Н. срещу България, което сочи на правилност и обосноваване на решението. Съдът е

преценил като недоказани и твърдяните от ищеца вреди, посочвайки, че дори през процесния период, ищецът да е изпитвал дискомфорт, то той не надхвърлял по характер и интензитет неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането в място за лишаване от свобода и изтърпяване на наложеното наказание. Съдът е приел също така, че не е налице и причинно-следствена връзка между твърдяното бездействие и причинените вреди.

Решението е валидно, допустимо и правилно.

Не е налице твърдяната от касационния жалбоподател неправилност на обжалваното решение, основана на нарушение на приложимия материален закон. Въз основа на събраните по делото доказателства в обжалваното решение е изведен правилният извод за неоснователност на предявения иск, при неустановяване на сочените в исковата молба обстоятелства, от които ищеца извежда причинени неимуществени вреди.

Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3, който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административна дейност. Според чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

Законът забранява осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко и унижително отношение и задължава Държавата да им осигури от една страна, условия за изтърпяване на наложено им наказание, съобразени с уважението към човешкото достойнство, от друга - начинът и методът на изпълнение на наказанието да не ги подлага на страдание или трудности от степен над неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането, и от трета - като се има предвид практическите нужди на задържането, тяхното здравословно и физическо състояние да е изтърпявал наказание в неблагоприятни условия, рефлектиращи по посочения в исковата молба начин върху душевното му състояние.

Правилен е извода на първоинстанционния съд, изведен от установената по делото фактическа обстановка, че в случая не са налице законовите предпоставки, обуславящи пълната или частична основателност на предявения иск за претърпени неимуществени вреди, произтичащи от неблагоприятни условия от задържането на касатора в затвора в [населено място] в периодите предмет на исковата молба.

Претенцията за обезщетяване се основава на твърденията, че ищеца е преживял стрес, емоционално и морално страдание, от степен над неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането, както и че здравето му е било поставено в риск, в следствие на липсата на достатъчно жизнено пространство, мерки срещу тютюнопушенето, достатъчно естествена светлина и чист въздух, вентилация, проветряване, почистване

и дезинфекция на спалното помещение, наличие на необходимите почистващи и дезинфекциращи препарати в банята, чист и здрав дюшек, санитарно-хигиенна политика - постоянен достъп до санитарен възел и течаща вода, баня и тоалетна в съответствие с хигиенните изисквания, като съдът правилно е приел същата за неоснователна.

От доказателствата по делото се установява, че в периода предмет на исковата молба ищецът е пребивавал в помещения при осигурена достатъчна според стандартите минимална жилищна площ, както и че е осигурено в допустимите рамки санитарно, хигиенно-битово обслужване и храна. Така установено е, че Е. Д. М. е постъпил в затвора в [населено място] на 05.06.2015 г., като за исковия период - 18.11.2016 г. до 25.10.2017 г. е бил настанен самостоятелно в спално помещение № 5, в I група (обстоятелство, което не се отрича от М.), че спалното помещение, е било оборудвано с 2 броя легла тип "вишка", 2 броя табуретки, 1 брой маса, 2 броя шкафчета, 1 брой смесител с подвижен душ-слушалка с течаща топла и студена вода, с възможност за хигиена в отделения със стена санитарен възел, че помещението е с квадратура от 8 кв.м., с прозорци с достъп до пряка слънчева светлина и възможност за проветряване, дежурно осветление, радиатор с централно отопление, решетъчна врата и плътна метална врата. Принципното несъгласие с условията, осигурени от администрацията на мястото за лишаване от свобода, съответстващи на допустимите норми и стандарти при които следва да бъде задържан касатора не основават неизпълнение на задълженията и, в който смисъл са изложените в исковата молба обстоятелства.

По отношение на твърденията на М. за неизвършване на необходимите действия за премахване на вредители като хлебарки и дървеници правилно съдът е счел и това твърдение за неоснователно и недоказано. От приложените като доказателство множество протоколи е видно, че външна фирма е извършвала обезпаразитяване против хлебарки и дървеници. От друга страна, установено е по делото, че не всички лишени от свобода, вкл. и касатора М. разрешават да се извърши пръскане в помещенията, в които са настанени. При тези данни, не може да се приеме, че е налице бездействие на ответника по този въпрос.

В съответствие с доказателствата по делото е и изводът на първоинстанционния съд, че не се установява връзка между условията в тази килия и здравословното състояние на касатора в исковия период. Този извод се потвърждава от представената по делото медицинска документация, от която не се установява обстоятелството ищецът да е бил лишен от медицински грижи, като в тази връзка са създадени условия за опазване на неговото физическо здраве. Що се касае до медицинското обслужване, то, с оглед наличните доказателства е било съобразено със здравословното състояние на ищеца М..

При неустановяването на твърденията за незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на Затвора С., на които се основава предявения иск и от които да са произтекли сочените в исковата молба последици за ищеца, правилно същият е отхвърлен с обжалваното решение като неоснователен.

При така изложените съображения решението на съда като правилно следва да бъде оставено в сила.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Направеното искане от ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователно. Приложимите разпоредби на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС, тълкувани

в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във вр. с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. След като те не предвиждат отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска му, то такова в случая не се дължи.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 АПК Административен съд София-град, XXII касационен състав

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 3649 от 01.06.2018 г., постановено по адм. дело № 11861 от 2017 г. по описа на Административен съд София - град, I отделение, 10 състав.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: